

Hygienrutiner för hantering av använda hjälpmedel	Plats i ledningssystemet	Gäller från datum 2017-01-01	 <p>Växjö kommun <i>Europas grönaste stad</i></p>
Gäller för Omsorgspersonal och legitimerad personal	Beslutad av MAS	Beslutad datum 2017-01-01	
Samverkan	Dokumentansvarig Tekniskt ansvarig medicintekniker	Ersätter datum	

Basal vårdhygienrutin

Den som är yrkesmässigt verksam eller under utbildning i verksamhet som innefattar arbetsmoment som innebär fysisk kontakt med patienter (vård), eller verksamhet som innefattar arbetsmoment som innebär fysisk kontakt med den som har beviljats insatsen (omsorg) ska, i situationer där det finns risk för överföring av smittämnen, iaktta följande:

- Arbetskläder får endast bäras i arbetet. Om arbetet bedrivs på flera platser, får de dock även bäras vid färd mellan dessa.
- Arbetsklädernas ärmar ska vara så korta att de slutar ovanför armbågen.
- Arbetskläderna ska bytas dagligen. Om de blir förorenade eller om det annars finns behov av det, ska de bytas så snart som möjligt.
- Om kläderna riskerar att komma i kontakt med kroppsvätskor eller annat biologiskt material under ett vård- eller omsorgsmoment, ska plastförkläde, skyddsrock eller motsvarande skyddskläder användas utanpå arbetskläderna.
- Om skyddskläder används vid vård av eller omsorg om flera personer efter varandra, ska de bytas mellan varje person.
- Underarmar och händer ska hållas fria från armbandsur, smycken, bandage, förband, stödskenor eller motsvarande. Naglarna ska vara korta och fria från konstgjorda material.
- Händerna ska desinfekteras med ett alkoholbaserat handdesinfektionsmedel, eller något annat medel med motsvarande effekt, omedelbart före och efter ett vård- eller omsorgsmoment.
- Händerna ska vara torra innan de desinfekteras.
- Händerna ska tvättas med vatten och flytande tvål före desinfektion, om de är eller kan antas vara smutsiga.
- Efter vård av eller omsorg om en person som kräks eller har diarré ska händerna alltid tvättas med vatten och flytande tvål före desinfektion.
- Skyddshandskar ska användas, om händerna riskerar att komma i kontakt med kroppsvätskor under ett vård- eller omsorgsmoment samt som skydd mot kemikalier.
- Händerna ska vara torra när handskarna sätts på.
- Skyddshandskar som används i vård och omsorg ska vara för engångsbruk och avsedda för ändamålet. De ska bytas mellan varje vård- eller omsorgsmoment.

- Undantag får göras från kraven i första stycket vid vård av patienter med misstänkt eller säkerställd ebolainfektion, om det är nödvändigt för att begränsa risken för överföring av smitta.
- Handdesinfektion ska göras före och efter omhändertagandet av varje hjälpmedel eller besök hos patient, även om handskar används.
- Undvik att beröra näsa, mun och ögon.
- Undvik vassa saker som kan orsaka sår. Småsår hålls rena när man använder handdesinfektion. Om sår behöver bandage får man diskutera hur/om man kan arbeta med det.
- Om det finns risk för stänk i ansiktet ska visir användas.
- Använd med fördel även handskar vid rekonditioneringsarbete.

Olika typer av resistenta bakterier blir allt vanligare, ofta är det inte känt för vårdtagaren själv eller för vården. Rutiner behöver vara säkra vid all hantering av hjälpmedel.

Efter clostridieinfektion är klorbaserade medel bra eftersom de sporer som dessa bakterier bildar kan stå emot alkoholer. Isoproylalkohol är inte heller bra mot magsjukevirus.

Om vårdtagare har haft infektiös magsjuka/diarré (på grund av clostridium difficile eller magsjukevirus) den senaste månaden:

- Rengör och desinfektera använda hjälpmedel med klorduk.
- Tvätta och sprita händer och underarmar efter.
- Länk till SOSFS:2015:10

Vid hembesök

- Basal hygienrutin används, enligt ovan.
- Torka bort eventuellt blod och annan synlig smuts med desinfektionsvätska innan service.
Vid infektiös magsjuka hos patienten - tvätta och sprita händerna ofta.
- Kasta engångsartiklar hemma hos patient eller förpacka så att inte läckage uppstår.
- Vid stick och skärskada, följ den rutin som finns i handboken
<http://www.vaxjo.se/Omsorgens-handbocker-startsida/-Rutiner-for-halso-och-sjukvard-/Vardhygien-/Atgarder-vid-skada-med-risk-for-blodburen-smitta/>
- Kontakta hygiensköterska för råd vid osäkerhet.

Transport av hjälpmedel

- Basal hygienrutin används.
- Använd handsprit efter varje i- eller urlastning.
- Vid influensa och magsjuka hos patienten, tvätta och sprita dina händer ofta.
- Använd utrustningen i hygienväskan.
- Förpacka så att inte läckage uppstår om synlig smuts eller kroppsvätskor inte kan torkas av.

- Kasta använd skyddsutrustning på hämtstället eller förpacka så att inte läckage uppstår.
- Använd avsedd vagn för transport till Hjälpmedelscentral.
- Vid stick och skärskada, följ den rutin som finns i handboken <http://www.vaxjo.se/Omsorgens-handbocker-startsida/-Rutiner-for-halso-och-sjukvard-/Vardhygien-/Atgarder-vid-skada-med-risk-for-blodburen-smitta/>
- Kontakta hygiensköterska för råd vid osäkerhet.

Hantering av använda hjälpmedel på Hjälpmedelscentral

Checklista för rengöring och rekonditionering av hjälpmedel när smitta inte är känd.

- Följ basala hygienrutiner.
- Använd alltid handskar vid arbete med att rengöra hjälpmedel.
- Engångsförkläde används för att skydda arbetskläderna vid risk för stänk, t ex vid användande av högtryckstvätt, eller om nedsmutsade hjälpmedel bärs så att de lutar mot kläderna.
- Synligt blod och annan synlig smuts från kroppsvätskor torkas bort med alkoholbaserat desinfektionsmedel med rengörande effekt. Om produkten inte tål alkoholbaserat desinfektionsmedel rekommenderas rengöring med enprocentig lösning av Virkon.
- Synligt rena hjälpmedel som inte är förorenade med kroppsvätskor (gäller allt utom medicinteknisk utrustning som sugar, andningshjälpmedel och liknande) ska utsätta delar (hjul, armstöd, drivring) alltid rengöras med alkoholbaserat rengöringsmedel innan reparation eller rekonditionering. Övriga delar rengörs vid behov med vanligt rengöringsmedel och vatten, ev med ett kraftigare tensidmedel.
- Kassera kraftigt förorenade textilier t.ex. sittdynor
- Trygghetslarm och diverse tillbehör som inte är förorenade med kroppsvätskor kan rengöras med vanligt rengöringsmedel och vatten, ev med ett kraftigare tensidmedel.
- Trygghetslarm och diverse tillbehör som är förorenade med kroppsvätskor, synligt blod och annan synlig smuts från kroppsvätskor, torkas bort med alkoholbaserat desinfektionsmedel med rengörande effekt. Om produkten inte tål alkoholbaserat desinfektionsmedel rekommenderas rengöring med enprocentig lösning av Virkon
- Larmmatta rengörs med fuktig trasa och mildt rengöringsmedel. Larmmattans sensor rengörs med ytdesinfektion.
- Armband och halsband som tillhör trygghetslarmet och som varit ute hos patienten utranteras.
- Övriga textilier som kan tvättas i tvättmaskin ska köras i minst 60°, i minst 10 minuter. Se bruksanvisning på respektive hjälpmedel
- Vid influensa och magsjuka hos patienten, tvätta och sprita händerna ofta.
- Sittdynor: Överdrag som inte kan tvättas i minst 60 grader ska kastas. Om det står i bruksanvisningen att sittdynan går att desinficeras kan den rengöras.

- Rullstol: Samtliga tygdetaljer som inte kan tvättas i minst 60 grader monteras av och läggs i plastpåse som knyts och hanteras som brännbart avfall. OBS! Glöm inte att montera av eventuella hälband. Se bruksanvisning på respektive hjälpmedel
- Förflyttningshjälpmedel: exempelvis, glidlakan, vridplattor, vårdbälte, uppresningshjälpmedel. Se bruksanvisning på respektive hjälpmedel. Vid osäkerhet kassera.
- Antidecubitusmadrasser: Se bruksanvisning för respektive madrass. Vid osäkerhet kassera.
- Trygghetslarm: kassera samtliga tillbehör till larmet, exempelvis armband, halsband. Se bruksanvisning för respektive larm.

Arbetskläder

- Nedsmutsade arbetskläder byts ut omgående dock minst en gång om dagen. De ska tvättas i minst 60°.

Rutin för vårdpersonals hantering av smittade hjälpmedel hos patient

Hjälpmedlet får inte lämna patientens bostad innan det omhändertagits enligt följande rutin:

- Ta på plasthandskar, engångsförkläde samt skotossor.
- Lägg plast under hjälpmedlet för att skydda golvet från vatten och lösningsmedel.
- Rullstol/duschstol kan, om möjligt, duschas i patientens duschutrymme.
- Gör rent hjälpmedlet med rengöringsmedel och vatten om det är synligt smutsigt. Använd en diskborste vid rengöringen. Tänk på om hjälpmedlet har elektronik, exempelvis lyftens batteribox, torka av dessa detaljer med en väl urkramad torkduk.
- Låt hjälpmedlet torka riktigt torrt innan du desinficerar det. (är det inte riktigt torrt minskar effekten av spriten)
- Desinficera hjälpmedlet genom att torka av med rena torkdukar med Isopropylalkohol eller klordukar. Torka av alla ytor av plast, metall eller annat material som är avtorkbart (glöm inte däcken på rullstol).
- Lösa tygdetaljer på id-märkta hjälpmedel, exempelvis tygdetaljer på rullstol, överdrag på arbetsstol, lösa armstödsöverdrag, lyftselar och andra tygdetaljer, även torkdukar, borstar, plast, handskar, förkläde och skotossor som använts vid rengöringen stoppas i plastpåse som knyts till och sedan märks och hanteras som brännbart avfall.
- Flaskor, pennor, verktyg etc. desinficeras med ytdesinfektionsmedel.
- När arbetsorder skickas till Hjälpmedelscentrum ska ordet "smitta" anges på arbetsordern så att rekonditioneringspersonalen får vetskap om smittan.
- När ovanstående är gjort hämtas samtliga hjälpmedel av transportör, som packar godset i en avsedd vagn. Denna transporteras till Hjälpmedelscentrum för omhändertagande. Vid retur ska hjälpmedlet märkas upp med "Rengjort gods"

Hygienväska

Alla fordon som används för transporter och service av hjälpmedel eller används vid hembesök ska vara utrustade med en hygienväska.

Personal som förbrukar något av innehållet i väskan ansvarar för att den snarast fylls på med det som behövs:

- Nitrilhandskar med långt skaft, en förpackning (Packa i rena plastpåsar ev OneMed "Kit")
- Engångsförkläde 2 st
- Skotossor 2 par
- Plast att lägga under hjälpmedlet ca 2x3 m
- Flaska färdigblandat för rengöring av hjälpmedlet
- Flaska med Ytdesinfektion
- Klor-Torkdukar 4 st
- Diskborste 1 st
- Plastpåse till brännbart avfall 4 st
- Röd tuschpenna
- Etikett "Rengjort gods"
- Särskild plastsäck för orent gods 1 st
- Handsprit ska varje personal alltid ha med sig vid varje patientbesök och använda före och efter besöket.

Upprättat av:

Jan Gräshag, Kristina Hjerberg

2017-01-01

